

Nuo šiol Lietuvos žurnalistų sąjungos narius konsultuos ir jų teises gins advokatų kontora Triniti. Nuolatinio bendradarbiavimo sutartis pasirašyta siekiant stiprinti LŽS narių teisių gynimą.

Toks poreikis atsirado dėl per metus daugiau nei trečdaliu išaugusio organizacijos narių skaičiaus bei aktyvaus žurnalistų noro ginti savo darbo ir autorines teises. Pažymėtina, kad praėjusių metų pabaigoje LŽS vienijo 430 narių, o šiuo metu organizacijai priklauso jau 557 profesionalūs žurnalistai.

Triniti advokatas dr. Nerijus Kasiliauskas pažymėjo, kad „pagal pasirašytą teisinių paslaugų sutartį Lietuvos žurnalistų sąjungos nariams teiksime visapusišką teisinę pagalbą darbo santykių srityje ir teisines konsultacijas kasdienėse situacijose, padėsime spręsti individualius bei kolektyvinius darbo teisės ginčus bei esant poreikiui atstovausim žurnalistų interesus darbo santykiuose“.

Šių metų balandį LŽS Taryba įkūrė Žurnalistų teisių gynimo ir stebėsenos komitetą, kuris renka informaciją apie kolegų teisių pažeidimus, kuomet nepagrįstai ribojama teisė rinkti ir skleisti informaciją, nepagrįstai persekiojama už kritiką, spaudžiama atskleisti informacijos šaltinius ir panašiai. Visi žurnalistų teisių pažeidimų atvejai fiksuojami ir ieškomi efektyviausių sprendimo būdų – teisinė gynyba, teisės aktų keitimo siūlymai ir kitos priemonės. Aktyvios žurnalistų konsultacijos ir gerokai išaugęs poreikis teisinėmis priemonėmis ginti savo teises paskatino LŽS ieškoti nuolatinės partnerystės su patirtį žiniasklaidoje turinčia advokatų kontora. Triniti advokatas dr. Nerijus Kasiliauskas pagal nuolatinę bendradarbiavimo sutartį atstovauja ir LRT darbuotojų profesinę sąjungą, o pastaroji aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos žurnalistų sąjunga.

2011 metais per Lietuvos pirmininkavimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje (ESBO) buvo priimtos Vilniaus rekomendacijos dėl žurnalistų saugumo įgyvendinimo. Atnaujinus ESBO Žurnalistų saugumo gaires (angl. OSCE Safety of Journalists Guidebook) siekiama padėti ESBO šalims užtikrinti saugias žurnalistų darbo sąlygas. LŽS atkreipia dėmesį, kad pastaruoju metu dalis žiniasklaidos priemonių dėl finansinių sunkumų ar kitų priežasčių nesilaiko galiojančių teisės aktų ir neužtikrina tinkamų veiklos sąlygų žurnalistams. LŽS nuolat gauna pranešimus, kad žurnalistus ar kitus žiniasklaidos darbuotojus jų vadovai verčia palikti redakcijas „šalių susitarimu“ arba „savo noru“. Neretai darbuotojai taip pat verčiami atsisakyti darbo sutarčių pakeičiant jas autorinėmis sutartimis arba individualia veikla. Tokios darbo sąlygos verčia žurnalistus burtis į profesinę sąjungą ir ieškoti kolektyvinio teisių gynimo būdo.

2018 metais įsigaliojus ES bendrajam duomenų apsaugos reglamentui padažnėjo atvejų, kuomet Lietuvoje kai kuriose valdžios institucijose žurnalistams neteikiama informacija formaliai prisidengiant minėtu dokumentu ir vengiama viešinti duomenis, kurie iš esmės turi būti vieši. Priminsime, kad Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas turi atskirą skyrių, kuris skirtas duomenų tvarkymui ir saviraiškos bei informacijos laisvei. Tame skyriuje akcentuojama, jog valstybėse narėse teisė į asmens duomenų apsaugą pagal šį reglamentą turi būti suderinta su teise į saviraiškos ir informacijos laisvę, įskaitant duomenų tvarkymą žurnalistikos tikslais ir akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais. Šiuo metu LŽS ir jos nariai bylinėjasi su Vyriausybės kanceliarija dėl jos atsisakymo pateikti vieno Vyriausybės pasitarimo garso įrašą. Šiame įrašė galimai atskleistos priežastys, dėl kurių atsirado žurnalistams ribojimai gauti Registrų centro duomenis.

